

Rapport om orlov, okt-dec 2014 af Stine R Sylvest

Mit orlovsemne var valgt ud fra min erfaring når jeg møder folk i mit pastorat og når vi har menighedsrådsmøder og lignende. Der er gemt rigtig mange gode historier om tiden i de tre skønne sogne Døllefjelde, Musse og Herritslev. Tit har jeg besøgt beboere i sognene der har fortalt om deres barndom og ungdom og vi har talt om at deres erindringer burde bevares for eftertiden. Men hvem har tid til at gøre det?

Desuden er jeg så begyndt at måtte begrave mange af dem der sad inde med de gode historier og derfor måtte min orlov i gang. Jeg annoncerede mit emne, De gode lokale historier fra mandsminde, i kirkebladet og ved at fortælle det til mine tre menighedsråd. De og medarbejderne syntes emnet var rigtig godt. Dernæst meldte jeg ud at jeg gerne vil høre fra folk der ville fortælle. Nogle meldte sig og andre blev ”anmeldt” af andre. Nogle har jeg selv ringet til og spurgt om de ville fortælle og nogle blev jeg opmærksom på fra forskellige uvante kanter. Min zumba-venindes svigermor vidste sig at være smedens datter fra Musse for eksempel.

Fra helt uventet kant fik jeg desuden en kolossal gave. En kirkegænger vidste sig at være flittig samler af lokalhistorisk materiale og hun gav mig utallige tekster og informationer om tiden lige før mandsminde. Sådan at jeg kunne træde et ekstra skridt baglæns og begynde derfra. Jeg har læst cirka 100 års Landemodeberetninger hvor jeg møjsommeligt har noteret mig når et af mine sogne er nævnt og dermed har fået lavet et ekstrakt af nyheder fra mine sogne. Landemodeakterne begyndte i 1840'erne og sluttede omkring 1950. Desuden har den flinke kvinde siddet og kigget sine mange årsberetninger og andet materiale igennem og funder de steder hvor et af mine sogne er nævnt, lagt en lille lap papir og dernæst lånt mig de mange bøger at tage kopier fra. Der i blandt er spændende billeder og tekster om nogle af de mange gårde i sognene. Jeg skylder Karen Larsen en KÆMPE tak for hendes hjælp!

Lokalhistorisk arkiv i Nysted har også hjulpet mig med forskelligt materiale og et kassettebånd med optagelse fra en ældre lokal dame. Et problem opstod dog da jeg ikke havde en afspiller men lånte så en fra et menighedsrådsmedlem i Musse.

Selve samtalerne har fundet sted enten hjemme hos folk eller hjemme hos mig. Te/Kaffe og kage og nogle gange endda frokost når samtalerne er trukket ud. Og ikke en eneste gang har folk sagt at de

ikke ønskede at tale med mig og ikke en eneste gang har de nægtet at svare på mine mange spørgsmål. En utrolig velvilje har jeg mødt hele vejen igennem.

Jeg har mødt de stærkeste mennesker som har taget hele turen fra at blive sendt ud og tjene efter konfirmationen og er begyndt med hest foran plov og sluttet med en landbrugsmaskine der kan alt. Roerne er blevet hakket utallige gange, tyndet og taget op. Et kæmpe arbejde for ikke særlig mange år siden og nu kan en maskine klare det hele. Før havde gårdene ofte ud over parret og dets børn en pige, en fodermester og en til to karle ansat plus løsarbejdere i sæsonen. Nu kan en mand klare det hele.

Før havde hvert hus ud over beboelse et håndværk eller en anden beskæftigelse. Der var skole både i Døllefjelde, Musse, Herritslev og Stubberup. Lærerne var ikke sjældent total uegnet til at have med børn at gøre. Jeg har hørt skrækkelige og hjerteskrærende fortællinger om års mishandling i de små skoler. Og skolekommissionerne har ladet tingene ske. Jeg har hørt om præster der åbnede deres hjem og havde møder og plads. Præster der var vellidte fordi de tog en øl eller to hos den lokale købmand. Der har været møller, mejerier, skomagere, smede, karetmagere, vognmænd, telefoncentraler, brugsforeninger, købmænd, autoværksteder, sypiger, posthuse, iskiosker, malere, murermestre, radioforhandlere, snedkerværksteder, gartneri, bageri, barbere, musikere, frisører, fattighuse, slagtere, kuske. Ja handelslivet har været i fuld sving indtil ikke særlig mange år siden. frivillige foreninger og fælles hygge i forsamlingshuset.

Min orlov har vidst, hvad jeg allerede anede, at mit område er fuld af stærke mænd og kvinder der har knoklet og levet og elsket dette dejlige sted hvor vi bor.

Når jeg nu kører gennem de tre sogne ser jeg alt med helt nye øjne for nu ved jeg hvad de mange huse og gårde og husmandsteder gemmer af liv og glade og hårde dage og ikke mindst af helt vidunderlige mennesker.

KÆMPE TAK til de der har givet deres historier til mig og jeg håber at jeg med tiden vil få skrevet de mange beretninger som mine notesbøger indeholder ned så de kan blive læst også af andre end mig.